

De vernieuwde deelnemersopleiding

Inleiding

De huidige deelnemersopleiding dateert van 2010 en is opgezet bij de oprichting van de HLSK. De belangrijkste overwegingen voor het bestuur en de gidscommissie om de deelnemersopleiding te vernieuwen, zijn:

1. Het feit dat de introductieavond te kort is om een aantal wezenlijke aspecten van Zweeds schaatsen met de HLSK goed over het voetlicht te brengen
2. dat leren nooit stopt, dus dat ook de deelnemersopleiding een 'vervolg' zou moeten kennen.
3. Dat uit diverse evaluaties is gebleken dat een verhoogde deelnemersparticipatie bij de organisatie van HLSK weekendtrips het risico op incidenten afneemt.

Omdat ná de introductieavond er eigenlijk geen gestructureerde opleiding meer wordt aangeboden, behalve de ijsvosopleiding, heeft het bestuur in overleg met de gids- en deelnemerscommissie besloten de deelnemersopleiding te vernieuwen aan de hand van de uitkomsten van een brede brainstormsessie waar iedereen voor is uitgenodigd.

Voordat we de uitkomsten daarvan en de vormgeving van de nieuwe opleiding nader toelichten, willen we eerst verslag doen van de brainstormsessie, die we begonnen met de vraag: waarom is het belangrijk dat deelnemers binnen de HLSK goed opgeleid zijn?

De Brainstormsessie

Hieronder tref je de veelheid van redenen aan die uit de brainstorm naar voren is gekomen, waarom het belangrijk is deelnemers goed op te leiden. We rangschikken ze naar thema, niet per se maar wel enigszins in volgorde van belangrijkheid.

Veiligheid

- minder letsels en minder uitval, betere verdeling capaciteit groep; het ontlast de gids;
- met goed opgeleide deelnemers kunnen ook uitdagende tochten veilig worden gereden, het veilige bereik van de groep groeit;
- een paar scherpe extra ogen leidt tot verhoging van de veiligheid;
- deelnemers zijn beter in staat hun eigen niveau in te schatten en maken daardoor een betere keuze voor het juiste niveau van de schaatstrip.

Groepsdynamiek

- leuker, meer plezier door betrokkenheid, ontspanning, meer tijd in de trip;
- actief betrokken naar groep, minder irritaties;
- minder gedoe, discussie, meningsverschil over zaken die voor ervaren deelnemers vanzelfsprekend zijn.

Overig

- een goed opgeleide deelnemer kan vaker/sneller beslissen op een trip mee te gaan en vergroot zo de schaatskans van de andere deelnemers;
- draagt bij aan geoliede groep, teamwork: maximale schaatstijd op een dag;

- door te leren dat je veel niet weet wordt je bewust onbekwaam en dat versnelt het verdere leerproces;
- goed opgeleide deelnemers doen het vertrouwen van Zweedse klubbs in de HLSK groeien;
- met goed opgeleid deelnemers kan het aantal regels verminderen;
- de kenniskloof gids-deelnemer kleiner maken betekent minder kans op aansprakelijkheid van de gids bij beoordelingsfout(en).

Op basis hiervan concludeert het bestuur dat goed opgeleide deelnemers van wezenlijk belang zijn voor het slagen van de HLSK-missie: zo vaak, zo veel en zo veilig mogelijk genieten van Zweeds schaatsen op natuurijs in binnen- en buitenland. Vervolgens hebben we ons in de brainstorm de vraag gesteld: over welke kennis en vaardigheden zou een deelnemer op welk moment moeten kunnen beschikken? We hebben daarin drie stadia onderscheiden:

1. de eerste fase van *introductie* als een deelnemer nog niet is mee geweest op een meerdaagse trip;
2. de tweede fase van *inwerken* tijdens de eerste en tweede trip, inclusief voorbereidingen en evaluaties van de eerste en tweede trip;
3. de derde fase van *verdieping* zonder einde, die ingaat vanaf de derde trip

Wat zou een goed opgeleide deelnemer in elk van deze fasen aan kennis en vaardigheden moeten opdoen?

Het eerste stadium, de introductie, algemene kennis en vaardigheden die het mogelijk moeten maken om zonder veel extra tijd van de gidsen te vergen mee te kunnen op een meerdaagse trip, zonder dat er al op een specifieke trip wordt gemikt:

- materiaalkennis hebben, uitrusting compleet en gecheckt
- regels kennen/begrijpen
- triporganisatie basiskennis
- accepteren van het systeem en omschakelen vanuit het NL-schaatsen, ook als het nog niet wordt begrepen
- theorie veiligheid op het ijs
- keuze juiste niveau
- SN: invullen profiel, profielfoto, kunnen inschrijven op een trip,
- motivatietoets aan het eind van het eerste stadium d.m.v. het (opnieuw) invullen van de test "Is de HLSK iets voor mij?"

Het tweede stadium, het inwerken, voor, tijdens en na de eerste en tweede trip:

- met spullen kunnen omgaan,
- gidsen leren kennen
- rol als deelnemer nemen, taken kennen en uitvoeren
- meedoen met veiligheidsoefeningen als groep op het ijs
- kennismaken van 4x4 risicoanalyse
- SN passief beheersen, foto kunnen uploaden bij een tocht rapport
- buddy check kunnen uitvoeren

- bewust van effect eigen handelen op groep
- positieve instelling

Na of wellicht tijdens de tweede trip in dit stadium krijgt de deelnemer de badge uitgereikt. Deze dient bij de derde trip en verder op de rugzak te zitten.

Het derde stadium, de verdieping en doorleren zonder einde:

- een bijdrage leveren, je rol binnen de HLSK pakken;
- ijskennis stap voor stap opbouwen / invloed weer op ijs kennen
- geografie leren, meteorologie bijhouden en navigatie (mee kunnen werken)
- 4x4 risicoanalyse begrijpen en meedenken
- op eigen initiatief op de hoogte blijven van situatie in Zweden en andere schaatsgebieden
- actief SN gebruiken (ijsobservaties maken, tocht rapport invoeren, tochtsporen opladen)
- bijdragen aan tocht/tripvoorbereiding, taken overnemen
- Zweeds alfabet kennen, juiste spelling namen en termen weten
- deelnemen aan de ijsvosopleiding
- kennis materialen op hoog niveau + onderhoud + gebruik
- optimalisatie van uitrusting; overbodige spullen thuis, juiste spullen mee, betere spullen
- EHBO basiskennis ontwikkelen

Vervolgens kwam natuurlijk de vraag aan de orde: hoe gaan we dit dan uitwerken en operationaliseren? Een paar richtinggevend overwegingen kwamen al snel boven drijven:

- het eerste stadium is te veel voor één (verplichte) introductieavond. Maar we willen nieuwe deelnemers niet nog een tweede verplichte avond opleggen;
- het tweede stadium is binnen een schaatstrip te organiseren, maar de gids heeft daarbij wel hulp nodig;
- het derde stadium kennen we nog niet, er moet een nieuw opleidingsaanbod voor worden bedacht; wellicht combineren met of in plaats van seizoen sluiting / opening?
- we hebben binnen de HLSK een behoorlijke groep ervaren deelnemers (>750 km in meerdaagse trips); zij zouden een rol kunnen spelen in het programma als mentor/mentrix (in het Zweeds – genderneutraal - : “fadder”) van een nieuwe deelnemer.

Dat heeft het bestuur, de gidscommissie en de deelnemers- en activiteitencommissie gebracht tot de volgende uitwerking.

DEELNEMERSOPLEIDING HLSK

Basisopleiding

Eerste stadium

A. Deelnemer worden

- Na aanmelding via de website vindt een telefoongesprek plaats met iemand van deelnemerscommissie. Korte wederzijds kennismaking over via wie of hoe bij de HLSK gekomen, woonplaats, werk, Zweeds schaatsavontuur gedaan ja/nee, motivatietest op de website gedaan ja/nee
- toewijzing fadder door de deelnemerscommissie; zie over rol fadder de tekst hierna onder het "Tweede stadium".
- telefoongesprek met fadder: fadder regelt dat document "Hoe ziet een HLSK-trip eruit?" gelezen wordt en fadder wijst op belang van doornemen van de overige documentatie op www.hlsk.nl

B. Verplichte introductieavond.

Programma:

- kennismaking, introductie HLSK
- kennismaking fadder indien aanwezig op de deelnemersavond, anders belt deelnemer na afloop de fadder; zie over rol fadder de tekst hierna onder het "Tweede stadium".
- veiligheidsuitrusting uitleggen en laten zien
- basis veiligheid – belang van regels en werkwijze uitleggen. Safety culture goed uitleggen. Met als detail uitleg over hoe/wat te doen bij een plurring)
- triporganisatie basiskennis – met speciale aandacht voor het juiste niveau kiezen, en goed materiaal voor de eerste tocht in orde hebben/maken
- SN openen en kunnen inschrijven op trip
- De Eigen Verklaring ondertekenen

Verantwoordelijkheid voor de inhoud van de introductieavond is de Deelnemerscommissie. De Deelnemerscommissie stelt standaard presentaties samen voor de bovengenoemde onderdelen. De Deelnemerscommissie stelt de Gidscommissie in staat om vooraf input te leveren op de inhoud van de presentaties.

C. Na de introductieavond op enig moment in eigen tijd **samen met fadder:**

- regels kennen/begrijpen
- accepteren van het systeem, ook als het nog niet wordt begrepen
- motivatie
- positieve instelling
- keuze juiste niveau; indien er aankondigingen op SN staan, keuze van een trip
- bewust van het effect van eigen handelen op de groep
- uitrusting in orde maken en laten checken door een gids (vandaar dat gidsen geen fadders zullen worden)
- SN verder verdiepen – fadder motiveert nieuwe deelnemer om regelmatig te kijken. Dat kan subtiel door links van tochten te sturen of kleine reminder: heb je die tocht gezien – interessant omdat ...

Tweede stadium

Leren op de eerste en tweede schaatstrip.

- gidsen leren kennen
- rol als deelnemer leren kennen, taken
- met uitrusting kunnen omgaan op het ijs
- veiligheidsoefeningen als groep op het ijs
- kennismaken van 4x4 risicoanalyse
- SN passief beheersen, foto uploaden
- Buddy check kunnen doen

De uitvoering van het tweede stadium is de verantwoordelijkheid van de gidsen in de trip; zij laten zich ondersteunen door ervaren deelnemers, dit hoeven niet de fadders van de betreffende deelnemers te zijn. Na afronding van het tweede stadium (na eerste of tweede trip) ontvangt de deelnemer de badge.

Gedurende het deelnemerschap tot en met afronding van het tweede stadium blijft de fadder van de deelnemer voor ondersteuning beschikbaar. De Deelnemerscommissie wijst de fadders toe; weigeren is toegestaan, maar de HLSK verwacht van haar deelnemers een actieve rol. Bij voorkeur worden ervaren deelnemers (>750 km Zweeds schaatsen in trips) gevraagd als fadder. Als er te weinig fadders beschikbaar zouden zijn, kunnen ook gidsen worden gevraagd. Aspirant gidsen worden bij voorkeur niet gevraagd: zij hebben hun handen vol aan de opleiding. Een fadder kan meer dan één pupil hebben, maar niet meer dan drie. De rol van de fadder wordt als volgt omschreven:

Fadder-systeem, wat doet de fadder:

- maakt kort na toewijzing aan een deelnemer – en in elk geval vóór de deelnemer op zijn/haar eerste trip gaat - een afspraak met de betreffende deelnemer;
- bespreekt de zes punten die hierboven ook al zijn opgesomd:
  - regels kennen/begrijpen
  - accepteren van het systeem, ook als het nog niet wordt begrepen
  - motivatie
  - positieve instelling
  - keuze juiste groep
  - bewust van effect eigen handelen op groep
- helpt de deelnemer met praktische zaken als uitrusting en overige spullen;
- is beschikbaar voor beantwoording van vragen en is eerste vraagbaak voor de deelnemer;
- bouwt een vruchtbaar mentor contact op met de deelnemer.
- zorgt dat nieuwe deelnemer zich prettig voelt met SN en daar regelmatig gaat kijken
- tipt deelnemer op geschikte tochten
- fadder is niet verantwoordelijk voor gedrag van de aan hem/haar toegevoegde deelnemer(s)

Derde stadium

Verdieping en vervolg, permanente opleiding

- ijskennis stap voor stap/ invloed weer op ijs
- geografie, weerkunde en navigatie (mee kunnen werken), stap voor stap
- 4x4 risicoanalyse meedenken, begrijpen
- op eigen initiatief op de hoogte blijven van het “wereldje” van Zweeds schaatsen
- actief SN gebruiken (ijsobservaties, tocht rapport, tochtspoor)
- bijdragen aan tocht/tripvoorbereiding, taken overnemen
- Zweeds alfabet, juiste spelling namen en termen
- verdieping Zweeds
- deelnemen aan ijsvosopleiding
- een bijdrage leveren, je rol binnen de HLSK pakken.

De wijze waarop de verdieping zal worden aangeboden is nog in ontwikkeling. Dat kan in de vorm van thema-avonden, zoals de satelliet-avond of de Mjösa-avond, dat kan zijn in de ijsvosopleiding, maar ook in de vorm van een jaarlijks of tweejaarlijks eigen HLSK-congres met inhoudelijke workshops. Ook wordt gedacht aan e-learning door middel van bijvoorbeeld You Tube filmpjes. In de zomer van het volgend seizoen gaan we daar verder aan werken.

Omdat het verplicht stellen van opleiding niet persé goed werkt, berust de verdieping op vrijwillige deelname. Het wordt een ‘cafeteria-model’, waarbinnen je ieder seizoen werkt aan verdieping van kennis en vaardigheden. Deelname wordt geregistreerd, zodat de HLSK zicht houdt op het opleidingsniveau van deelnemers en de mate waarin ze actief betrokken zijn.

De komende jaren evalueert het bestuur jaarlijks of en in hoeverre de vernieuwde deelnemersopleiding aan haar doel beantwoordt. Daarbij besteedt het bestuur in elk geval aandacht aan de vraag of de op vrijwilligheid gebaseerde deelname aan het ‘fadder’ systeem en de ‘permanente opleiding’ in het derde stadium in voldoende mate tot stand komt.